

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

81.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 8-го Октября — 1837 — Wilno. Piątek. 8-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 30-го Сентября

Изъ Одессы намъ сообщаютъ: 7-го Сентября, во Вторникъ, Государь Императоръ вмѣстѣ съ Его Высочествомъ Цесаревичемъ изволилъ обозрѣвать во всей подробности Одесскій карантинъ, карантинную гавань и чумный кварталъ и былъ весьма доволенъ устройствомъ и порядкомъ этого заведенія. Его Величество проѣхалъ потомъ вдоль набережной и, остановившись взглянуть на вновь строящуюся каменную лѣстницу съ бульвара, продолжалъ поѣзду свою вдоль берега и по большой Московской дорогѣ, покрытой нынѣ шоссе на всемъ ея протяженіи, до Пересыпской лѣсной плантаціи. Государь Императоръ проѣхалъ по проложеннымъ дорогамъ внутрь самой плантаціи и съ видимымъ удовольствіемъ обозрѣвалъ ее по всемъ направленіямъ; Его Величество изволилъ лично благодарить Одесскаго Градоначальника, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Левшина*, положившаго начало, въ большомъ размѣрѣ, этой посадкѣ деревъ на сыпучемъ пескѣ, которая увѣчалась вожделѣннымъ успѣхомъ и обѣщаетъ такъ много пользы нашему городу. Возвратившись въ городъ, Государь Императоръ изволилъ осмотрѣть городскую больницу, устроенную нынѣ на 500 человекъ военнаго и гражданскаго вѣдомствъ, съ принадлежащимъ къ ней особымъ отдѣленіемъ глазныхъ болѣзней для военныхъ чиновъ, и остался ею совершенно доволенъ; потомъ прибылъ въ Одесскій Институтъ Благородныхъ Дѣвицъ, гдѣ встрѣтилъ уже Государыню Императрицу, и изволилъ вмѣстѣ съ Ея Величествомъ осмотрѣть это заведеніе. Его Величество обозрѣлъ вслѣдъ за тѣмъ военно-арестантскую роту, казармы карантиннаго баталіона и тюремный замокъ, и всѣ эти заведенія удостоились благосклоннаго одобренія Его Величества; въ тюремномъ замкѣ Государь Императоръ простилъ одного преступника, осужденнаго на ссылку въ Сибирь на поселеніе, въ уваженіе молодости его лѣтъ, и повелѣлъ опредѣлить его въ военную службу. Обѣхавши потомъ городъ по вѣншіимъ бульварамъ, Государь изволилъ возвратиться во Дворецъ, гдѣ въ 5 часовъ по полудни былъ обѣденный столъ. Вечеромъ Его Императорское Величество, со всѣмъ Августѣйшимъ Семействомъ, удостоилъ присутствіемъ Своимъ театр, гдѣ дана была Итальянская опера Беллини: „Il Furioso“ (Неистовый).“

Въ тотъ-же день Государыня Императрица съ Ея Высочествомъ Великою Княжною, посѣтивши устроенную въ домѣ купца Крамарева выставку здѣшнихъ сельскихъ, художественныхъ и ремесленныхъ произведеній, изволила прибыть въ 12-ть часовъ утра въ Институтъ Благородныхъ Дѣвицъ. Ея Величеству угодно было приказать произвести въ Своемъ присутствіи краткое испытаніе воспитанницамъ всѣхъ классовъ въ преподаваемыхъ имъ предметахъ ученія. Во время испытанія въ высшемъ классѣ, изволилъ прибыть Государь Императоръ съ Его Высочествомъ Великимъ Княземъ Цесаревичемъ, и Августѣйшіе Посѣтители, пробывъ нѣсколько времени въ этомъ классѣ, обошли всѣ классы, залы и спаль-

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Petersburg, 30-го Września.

Donoszą nam z Odessy: Dnia 7-go Września, we Wtorek, CESARZ Jego Mość razem z Jego Wysokością CESARZEWICZEM raczył we wszystkich szczegółach oglądać kwarantannę Odesską, kwarantannową przystań, tudzież kwartał zarazy morowej i był bardzo zadowolony z urządzenia i porządku tego zakładu. NAYJAŚNIEJSZY PAN przejechał potem wzdłuż ulicy nadbrzeżnej i zatrzymawszy się dla obaczenia nowo murujących się schodów z bulwaru, odbywał dalej swą przejażdżkę wzdłuż brzegu i wielką drogą Moskiewską, pokrytą teraz szosą przez cały jej ciąg, do Peresypskiej plantacji lasów. CESARZ Jego Mość przejechał drogami poprzecznymi do środka samej plantacji i z widocznym zadowoleniem oglądał ją we wszystkich kierunkach; NAYJAŚNIEJSZY PAN raczył osobiście dziękować Odesskiemu Naczelnikowi miasta, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Lewszinowi*, który dał początek, na wielką skalę, temu zasadzaniu drzew na piasku sypnym, co miało pomyślne skutki, i tak wiele pożytku obiecuje naszemu miastu. Za powrotem do miasta, CESARZ Jego Mość raczył oglądać szpital miejski, urządony teraz na 500 osób wiedzy wojskowej i cywilnej, z należącym do niego osobnym oddziałem chorób oczu dla ludzkiej rang wojskowych i był z niego zupełnie zadowolony; potem przybył do Odesskiego Instytutu Szlacheckich Panien, gdzie już spotkał CESARZOWĄ JEJ Mość, i raczył razem z NAYJAŚNIEJSZĄ PANIĄ obejrzyć ten zakład. Jego CESARSKA Mość wraz potem oglądał oddział wojskowych aresztantów, koszary batalionu kwarantannowego i zamek turemny, i wszystkie te zakłady zostały uszczęśliwione łaskawą pochwałą NAYJAŚNIEJSZEGO PANA; w zamku turemnym CESARZ Jego Mość ułaskawił jednego przestępcę, osądzoną na zesłanie do Syberyi na załudnienie, ze względu na młode jego lata, i rozkazał przeznaczyć go do służby wojskowej. Objechawszy potem miasto bulwarami wewnętrznymi, CESARZ Jego Mość raczył powrócić do pałacu, gdzie o godzinie piątej z południa był obiad. Wieczorem NAYJAŚNIEJSZY PAN, z całą NAYJAŚNIEJSZĄ FAMIЛИĄ, udarował swą bytnością teatr, gdzie była grana Włoska opera Belliniego: „Il Furioso.“

Tegoż dnia CESARZOWA JEJ Mość z JEJ Wysokością WIELKĄ KSIĘŻNICZKĄ, odwiedziwszy urządzoną w domu kupca Kramarewa wystawę tutejszych produktów wiejskich, sztuk i rzemiosł, raczyła przybyć o samej dwunastej do Instytutu Szlacheckich Panien. NAYJAŚNIEJSZY CESARZOWEY JEJ Mości podobało się rozkazać, ażeby w JEJ obecności odbyto krótki examen wychowanie wszystkich klas, z wykładanych im przedmiotów nauk. Podczas examinu w klasie wyższej, raczył przybyć CESARZ Jego Mość z Jego Wysokością WIELKIM KSIĘCIEM CESARZEWICZEM. Nayaśniejsi Goście, zabawiwszy czas niejaki w tej klasie, obeszlą wszystkie klasy, sale i sypialnie Instytutu, oglądali kaplicę i szpital tego zakładu i raczyli oddać pochwałę całej-

ни Института, осмотрѣли церковь и больницу сего заведенія и изволили отозваться съ похвалою о всемъ его устройствѣ. По отбытіи Государя Императора, Ея Величеству угодно было видѣть еще успѣхи воспитанницъ въ изящныхъ искусствахъ. Шестнадцать воспитанницъ разыграли на восьми фортепіаныхъ у-вертюру оперы Россини: „Семирамида“ арранжированную на 32 руки; потомъ пропѣты были двѣца-ми два хора: Итальянскій изъ оперы Коччіа: „Ка-терина Гизъ“, и Русскій, написанный къ этому слу-чаю въ честь Ея Императорскаго Величества; вотъ слова Русскаго хора:

Слышали мы — Царю дана
Вѣнца достойная Жена;
Его соупрудница омы Бога
И прелестъ Царскаго чертога.

Душею блещешь взоръ Ея —
Онъ міра свѣтлая заря.
Ея улыбка — лучъ-живитель,
А слово — Ангелъ утѣшитель,

Она вдали — могучій умъ,
Тайникъ добромъ кипящихъ думъ,
Какъ солнце грѣешь и сіяешь
И Русь цвѣтами осыпаетъ...

Вблизи Она — и къ Ней сердца!
И ихъ влечетъ не блескъ вѣнца,
Не слава Русской діадимы,
Но сердце Матери любимой!

И вѣримъ мы, не лживъ рассказъ
О ней достигнувшей до насъ;
Ея присутствіе межъ нами
Такъ живо чувствуемъ мы сами.

Простижь, Царица; насъ дѣшей,
Что, въ простотѣ души своей,
Невольно все мы повторили,
Что о Тебѣ намъ говорили...

Но ктожъ молчанье сохранишь,
Когда восторгомъ сердце полно?
Печаль робка, печаль безмолвна:
А радость громко говоришь.

Воспитанницы протанцовали также Французскій кадрили и нарочно сочиненный общій аллегориче-скій танецъ. Ея Императорское Величество изволи-ла перейти наконецъ въ столовую, гдѣ воспитанни-цы собрались къ обѣду, и удостоила отвѣдывать ихъ кушанья. Пробывши около трехъ часовъ въ Инсти-тутѣ, недавно еще возникшемъ подъ Высокимъ Ея покровительствомъ, Государыня Императрица изъя-вила совершенное Свое удовольствіе за этотъ поря-докъ и устройство, въ которомъ Она нашла это за-веденіе; въ памяти юныхъ воспитанницъ, которыхъ Она изволила называть Своими дѣтьми, навсегда о-станется запечатлѣннымъ неизгладимое чувство бла-гоговѣнія и признательности къ истинно материн-скому, ласковому обращенію Царицы; день этотъ, въ который онѣ такъ близко видѣли и удостоены были снисходительнымъ привѣтомъ и милостивымъ обра-щеніемъ Высокой ихъ Покровительницы, будетъ для нихъ однимъ изъ сладостнѣйшихъ воспоминаній въ жизни. Ея Величество и Ея Высочество Великая Княжна изволили принять поднесенныя Имъ нѣко-торыя работы воспитанницъ шерстью и шелкомъ. — По отбытіи изъ Института, Государыня Императри-ца освѣтливла Своимъ посѣщеніемъ домъ Призрѣ-нія Сиротъ, основанный и содержимый Одесскимъ женскимъ благотворительнымъ обществомъ, гдѣ бы-ла принята Предсѣдательницею Общества Графиней Е. Кс. Воронцовою и Вице-Предсѣдательницею Гра-финей Р. С. Эдлингъ. Ея Величество, осмотрѣвъ во всей подробности это новое благотворительное заведе-ніе, изъявила Свое совершенное удовольствіе за хо-рошее устройство его, вполне соответствующее бла-годѣтельной цѣли заведенія и пожаловала въ пользу его 1,000 рублей. Оттуда Ея Величество изволила возвратиться во дворецъ.

8-го ч., въ Среду, Государь Императоръ съ Ве-ликимъ Княземъ Наслѣдникомъ изволилъ подробно осматривать Ришельевскій Лицей и остался совер-шенно доволенъ найденнымъ въ немъ порядкомъ, чи-стою и хорошимъ устройствомъ. Потомъ Его Ве-личество изволилъ обозрѣвать Еврейскія мужское и дѣвичье училища, Императорскій Ботаническій садъ, Домъ Призрѣнія сиротъ Одесскаго Благотво-рительнаго Общества, Домъ Призрѣнія нищихъ и Е-врейскую больницу и остался совершенно доволенъ найденнымъ вездѣ порядкомъ и устройствомъ. Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ пожаловалъ 500 р. Дому Призрѣнія сиротъ. Наконецъ Государь Им-ператоръ удостоилъ посѣтить выставку Одесскихъ произведеній, которыхъ обратили на себя полное вни-маніе и заслужили лестное одобреніе Его Величества. Государь Императоръ изволилъ объявить Свою при-знательность присутствовавшимъ на выставкѣ про-

му его учрежденію. По выѣздѣ Цесаря Jego Моści, NAYJAŚNIEYSZA PANI raczyła jeszcze widzieć postępy wy-chowania w sztukach pięknych. Szesnaście wycho-wanie wykonało na ośmiu fortepianach uwerturę ope-ry Rossiniego: „Semiramida“, na 32 ręce rozłożoną; pót-tem panny śpiewały dwa chory: Włoski z opery Coc-cio: „Katarzyna Hiss“ i Ruski, napisany z tej okoli-eczności na cześć NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY Jey Mości oto śpiew choru Ruskiego:

Słyszeliśmy — Car wielbiony
Ma żonę godną Korony;
Bóg Jey dał dzielić z Nim prace,
Urządzić Carskie pałace.

Dusza prześwieca w Jey oku
Jaśniejszym od zorzy wzroku,
Uśmiech Jey — promień żywioł! —
Słowo — Anioł pocieszyciel!

Ona w dali — umysł działa,
Dobrodziejstw myśl Jey pała,
Jak słońce, świeci ogrzewa,
I Ruś kwiatami zasiewa.

Zbliżka — Serca z nią w też strony!
Nie blask je zwabia Korony,
Nie Berła Ruskiego chluba,
Lecz narodu Matka luba.

I wierzym, niepłonne były
Wieści co Ją tu wielbiły;
Jey obecność między nami
Tak żywo czujemy sami.

Przebacz więc dzieciom, Carowo,
Prostoduszney myśli słowo,
Z sercaśmy to powtórzyli
Co nam o Tobie mówili...

Któż milczenie chować będzie
Gdy zapal serce posiadzie?
Troska niema i trwożliwa:
Radość się lucznie odzywa.

Wychowawice przetańczyły także kadryla Fran-цузского i umyślnie ułożony wspólny taniec allegory-yczny. NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA Jey Mość raczyła na- koniec przejszć do sali jadalney, gdzie się wycho- wawice zebrały na obiad, i raczyła kosztować ich po- traw. Zabawiwszy około trzech godzin w Instytucie, nie dawno jeszcze powstałym pod Wysoką Jey Opieką, Ce- sarzowa Jey Mość oświadczyła zupełne Swe zadowolenie za porządek i urządzenie, w jakim znalazła ten zakład; w pamięci młodych wychowawiec, które raczyła nazywać dziećmi swojemi, pozostanie trwającą nazawsze niezata- rte uczucie najgłębszego szacunku i wdzięczności, za praw- dziwie macierzyńskie, łaskawe postępowanie MONARCHINI; dzień ten, w którym tak zbliżka widziały i uszczęśli- wione były uprzejmym powitaniem i łaskawym obcho- dzeniem się Wysokiej ich Opiekunki, będzie dla nich jednym z najsłodszych przypomnień w życiu. NAYJA- ŚNIEYSZA PANI i Jey WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNICZKA ra- czyła przyjąć ofiarowane SOBIE niektóre roboty wycho- wawiec, wełniane i jedwabne. Po wyjeździe z Instytu- tu, CESARZOWA Jey Mość uszczęśliwiła Swém odwiedze- niem Dom przytułku sierot, założony i utrzymywany przez Odesskie Dobroczynne Towarzystwo Dam, gdzie była przyjęta przez Prezydentkę Towarzystwa Hrabie- nę E. K. Woroncową i Vice-Prezydentkę Hrabie- nę S. Edling. CESARZOWA Jey Mość, obeyrzawszy we wszy- stkich szczegółach nowy ten zakład dobroczynny, oświad- czyła zupełne Swe zadowolenie za dobre jego urządze- nie, zupełnie odpowiadające dobroczynnemu celowi u- stanowienia i ofiarowała na rzecz jego 1,000 rubli. Ztąd NAYJAŚNIEYSZA PANI raczyła powrócić do pałacu.

Dnia 8-go we Srodę CESARZ Jego Mość z WIEL- KIM KSIĘCIEM NASTĘPCĄ raczył szczegółowie oglądać Li- ceum Ryszeliwskie, i był zupełnie zadowolony ze zna- leżonego w nim porządku, ochędóztwa i dobrego urządze- nia. Potem NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył oglądać żydow- skie męzkie i żeńskie szkoły, CESARSKI ogród bota- niczny, dom opatrzenia sierot Odesskiego Towarzystwa Dobroczynności, dom przytułku ubogich i szpital ży- dowski i był zupełnie zadowolony ze znaleźonego wszę- dzie porządku i urządzenia. Jego WYSOKOŚĆ NASTĘPCA CESARZEWICZ ofiarował 500 rubli Domowi Przytułku sie- rot. Nakoniec CESARZ Jego Mość raczył odwiedzić wy- stawę płodów Odesskich, które zwróciły na siebie zu- pełną uwagę i zaślubiły na chlubną pochwałę NAYJA- ŚNIEYSZEGO PANA. Jego CESARSKA Mość raczył oświadczyć swą wdzięczność obecnym na wystawie produktom, artystom i rzemieślnikom, i rozkazawszy nalać lamp- kę wina Odesskiego, raczył wypić za ich zdrowie. Od-

изводителямъ, художникамъ и ремесленникамъ и, приказавши налить рюмку Одесскаго вина, удостоилъ выпить за ихъ здоровье. Посѣтивши потомъ прибывшихъ сюда иностранныхъ Принцевъ и проѣхавши по нѣсколькимъ улицамъ, Его Величество изволило возвратиться въ 4 часа во Дворецъ къ обѣденному столу. — Ея Величество Государыня Императрица удостоила осмотрѣть въ этотъ день Одесскій карантинъ и посѣтила вмѣстѣ съ Его Высочествомъ Цесаревичемъ Наслѣдникомъ, дачу Барона Рено, служившую Ей пребываніемъ въ 1828 году; проѣхавши послѣ того чрезъ Императорскій Ботаническій садъ, изволила, по возвращеніи въ городъ, гулять пѣшкомъ по бульвару. Вечеромъ Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества удостоили присутствіемъ Своимъ театръ, гдѣ дана была Итальянская опера Риччи: „Клара ди Розенбергъ.“ Артисты театра въ этотъ вечеръ, какъ и прежде, употребили все свое стараніе, чтобы содѣлаться достойными вниманія Августѣйшихъ и Высокихъ Посѣтителей. Дирижеръ оркестра и артисты, занимающіе первыя роли, удостоились получить отъ Высочайшаго Двора дорогіе подарки.

9-го Сентября, въ четвертокъ, Ея Императорское Величество еще разъ изволила посѣтить, вмѣстѣ съ Ея Высочествомъ Великою Княжною, Институтъ Благородныхъ дѣвицъ и съ самою снисходительною привѣтливостію простилась съ воспитанницами этого заведенія, младшаго изъ созрѣвающихъ подъ благодѣтельнымъ Ея покровомъ разсадниковъ просвѣщенія. Юныя дѣвицы, до глубины души тронутыя ласковостію чадолубивой Царицы Матери, со слезами умиленія окружили Ее, и цѣлуя руки Ея Величества проводили Государыню Императрицу и Августѣйшую Дочь Ея до экипажа, при усердныхъ желаніяхъ Имъ счастлиаго пути. Директриса Института, Генералъ-Маіоршъ Фитингофъ, Ея Императорское Величество Всемилостивѣе изволила пожаловать драгоцѣнный брилліантовый фермуаръ.

Въ тотъ же день, въ 10½ часовъ утра, Ихъ Величества Государь Императоръ и Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества Государь Великій Князь Цесаревичъ Наслѣдникъ Престола и Государыня Великая Княжна МАРІЯ НИКОЛАЕВНА, изволили съѣсть на военный пароходъ „Сѣверная Звѣзда“, и при неумолкаемыхъ кликахъ ура многочисленнаго народа, собравшагося на практической гавани, изволили отплыть въ Севастополь. При переходѣ на пароходъ, Ея Величество изволила поздравить къ Себѣ Одесскаго Градоначальника, допустила его къ рукѣ Своей и, милостиво простившись съ нимъ, повелѣла ему объявить жителямъ города Одессы Свою Монаршую благодарность за вѣрноподданническое усердіе оказанное ими во время Ея здѣсь пребыванія. Вся набережная и бульваръ усыяны были толпами жителей, осчастливленныхъ посѣщеніемъ Государя Императора и Августѣйшей Его Фамиліи и проводившихъ глазами пароходъ, несшій на себѣ въ близкую къ намъ Тавриду благословенное Богомъ и осыняемое любовью народною Царское Семейство. Купеческія суда разныхъ націй украсились разноцвѣтными флагами и салютовали пароходу пушечными выстрѣлами.

Четыре дня, подаренныхъ городу Одессѣ милостію Государя и Его Семейства, навсегда останутся свѣтлыми днями для Одессы и пребудутъ неизгладимыми въ признательной памяти жителей нашего города, которому Царское посѣщеніе и ободреніе придадутъ новыя силы въ развитіи своего гражданскаго преуспѣянія, чтобы болѣе и болѣе стать достойнымъ обращеннаго къ нему Монаршаго вниманія.

— Его Императорское Высочество Государь Великій Князь МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ въ тотъ же день изволилъ отправиться, чрезъ Вознесенскъ въ разныя губерніи. (О. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ, 30-го Сентября.

Здѣшняя газета официально объявила перемѣны и новыя прибавленія въ устройственномъ статутѣ Сѣнаты Вольнаго города Кракова, введенныя по постановленію въ семь предметъ Высочайшихъ покровительствующихъ Дворовъ. (Г. С.)

Австрія.

Вѣна, 30-го Сентября.

По извѣстіямъ изъ Офена, командующій тамъ Генералъ, отправилъ военные отряды для подкрѣпленія кордона здоровья отъ Турціи, по поводу распространяющейся моровой язвы. Последнія извѣстія изъ Сербіи уже болѣе благопріятны и даже подають надѣжду, что скоро прекратится зараза въ этомъ краѣ,

вѣдѣвшаго потомъ прибытыхъ ту Хіягъ заграничныхъ и проѣхавшаго нѣсколько улицъ, НАЙЯСНѢЙШЫЙ ПАН о гониміи чвартеу рачыі powrócić do pałacu na obiad. — НАЙЯСНѢЙША ПАНИ ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ рачыла w dniu tym oglądać kwarantannę Odesską i odwiedziła z JEJGO WYSOKOŚCIĄ ЦЕСАРЗЕВИЧЕМЪ НАСТѢПЦА, dom letni Barona Reno, który służył JEY na pobyt w roku 1828; przejechawszy potem przez ЦЕСАРСКИ огіод Botaniczny, za powrotem do miasta, рачыла przechadzać się po bulwarze. Wieczoremъ НАЙЯСНѢЙШИ ЦЕСАРСТВО ІОН МОŚĆ i ІОН ЦЕСАРСКИЕ WYSOKOŚCI udarowali swą bytnością teatr; дана была Opera Włoska Ricci: „Klara di Rosenberg.“ Artysty teatru tego wieczora, jako i przedtém, dołożyli wszystkich swych usiłowań, ażeby stać się godnymi względów НАЙЯСНѢЙШИХЪ i WYSOKICH GOŚCI. Dyrygujący orkiestrą i artyści, główne role grający, mieli szczęście otrzymać od НАЙЯСНѢЙШЕГО Dworu podarki.

Дня 9-го Września, we Czwartek, ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ рачыла z JEY WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ ХІЕЖНИЦКА, jeszcze raz odwiedzić Instytut Szlacheckich Panien i z najłaskawszą uprzejmością pożegnała się z wychowaniami tego zakładu, najmłodszego z dóyrzewających pod dobroczynną jej opieką rozsądników oświecenia. Młode dziewice, do głębi serca poruszone łaskawością kochającej dzieci MONARCHINI-Matki, ze łzami rozrzewnione ostąpiły JĄ i całując ręce НАЙЯСНѢЙШЕJ ПАНИ przeprowadzały ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ i НАЙЯСНѢЙШАJЕY Córkę do pojazdu, wśród najszczerzych życzeń szczęśliwey Im podróży. Dyrektorkę Instytutu, Jenerał-Majorową Vietinghoffową, НАЙЯСНѢЙША ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ рачыла Najłaskawiey udarować kosztownymъ fermoaremъ brylantowymъ.

Дня tegoż, o pół do jedenastej zrana НАЙЯСНѢЙШИ ПАЊСТВО ЦЕСАРЪ JEJGO MOŚĆ i ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ tudzież ІОН ЦЕСАРСКИЕ WYSOKOŚCI WIELKI ХІАЖЕ ЦЕСАРЗЕВИЧЪ НАСТѢПЦА Tronu i WIELKA ХІЕЖНИЦКА МАРІА НИКОЛАЕВНА, рачыли wsiąść na wojenny parochod „Gwiazda Północna“, i wśród nieustannych okrzykówъ ура niezliczonego ludu, zgromadzonego około przystani praktyczney, рачыли popłynąć do Sewastopola. Wstępując na statek parowy ЦЕСАРЗОВА JEY MOŚĆ рачыла wezwać do siebie Odesskiego Naczelnika miasta, даła mu do ucałowania swą rękę i łaskawie z nimъ pożegnawszy się, rozkazała mu oświadczyć mieszkańcomъ miasta Odessy Monarszą swą wdzięczność za przywiązanie wiernychъ poddanychъ, okazane przez nichъ podczas JEY tu pobytu. Całe pobrzeże i bulwarъ napełnione były tłumami mieszkańcówъ, uszczęśliwionychъ поhytemъ ЦЕСАРЪ JEY MOŚĆ i НАЙЯСНѢЙШЕJ JEYGO Famiłii, i przeprowadzającychъ oczami parochód, który wiozł na sobie do blizkiey od nas Tauridy błogosławioną od Boga i strzeżoną miłością narodu Famiłią Monarszą. Okręty kupieckie różnychъ narodów ozdobione różnobarwnymi banderami, salutowały parochodъ wystrzałami z działъ.

Четыре дни, poświęconychъ dla miasta Odessy łaską MONARCHY i JEYGO Famiłii, pozostaną wiekopomnemi dla Odessy, i staną się niezgładzonemi w wdzięczney pamięci mieszkańcówъ naszego miasta, któremu Monarsze odwiedzenie i zachęcenie, dodadzą nowychъ sił do rozwinienia swoichъ postępówъ cywilizacyi, ażeby coraz więcey stawać się godnymъ zwróconychъ ku niemu MONARSZYCHъ względówъ.

— JEYGO ЦЕСАРСКА WYSOKOŚĆ WIELKI ХІАЖЕ MICHAŁ PAWŁOWICZ tegoż dnia, przezъ Woznesenskъ, рачыł udadź się do różnychъ Gubernij. (Г. О.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Krakow, 3-go Września.

Gazeta tuteysza ogłosiła urzędowie zmiany i nowe dodatki w Statucie Organizacyjnymъ Senatowi Wolnego Miasta Krakowa, zaprowadzone za postanowieniemъ w tej mierze NN. Dworówъ Opiekunówъ. (Г. С.)

Austria.

Wiedeń, dnia 30 Września.

Podługъ doniesień z Budy, dowodzący tamъ Jenerałъ, wysłałъ oddziały woyska na wzmocnienie kordonu zdrowia przeciwko Turcyi, z powodu panującego powietrza morowego. Ostatnie doniesienia z Sербii są już mniej niepomyślne, zapowiadają nawet nadzieję blizkiego ustania zarazy w tymъ kraju, co jedynie staran-

что единственно приписать должно попечительности Сербского Правительства.

— Съ истиннымъ утѣшеніемъ узнали, что Императоръ повелѣть изволилъ, для облегченія пароходства по Дунаю, устроить на счетъ казны два моста, т. е. здѣшній и при Штейнѣ, такъ, чтобы пароходы безпрепятственно могли бы переплывать.

— Отъ влажной и холодной погоды, которая появилась съ наступленіемъ Сентября, вынѣшняя уборка винъ необѣщаетъ ничего хорошаго во всей Австріи. Въ Венгріи надѣются лучшей уборки, но только въ нѣкоторыхъ окрестностяхъ.

Лембергъ, 30-го Сентября.

По донесеніямъ полученнымъ здѣсь изъ Вознесенска, Карлъ Липинскій, имѣлъ тамъ честь играть въ присутствіи Ея Величества Императрицы и Великой Княгини ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ. 18-го ч. с. м. возвратился онъ въ Одессу, гдѣ намѣренъ разыграть нѣсколько концертовъ.

Прага, 18-го Сентября.

Послѣ нужныхъ приготовленій къ принятію въ Прагѣ членовъ пятнадцатаго собранія Нѣмецкихъ естествоиспытателей и лѣкарей, и когда собрались многочисленныя посѣтители, первое публичное засѣданіе совершенно сегодня въ 11 час. утромъ. Оно кончилось установленіемъ отдѣленій, избравшихъ своихъ Президентовъ и Секретарей.

— Г. Лерхъ изъ Лерхенау, здѣшній медальеръ удостоился получить отъ Императора Россійскаго (за сдѣланную медаль въ память пребыванія Его Велич. въ Прагѣ въ 1835), прекрасный бриллантовый перстень. Лестный этотъ подарокъ, Г. Лерхъ получилъ посредствомъ Г. Вацлава Ганки съ письмомъ изъ Карлсбада, присланный отъ Россійскаго Посланника при Вѣнскомъ Дворѣ Г. Татищева.

Съ Богемскихъ границъ, 19-го Сентября.

На прошлой недѣлѣ, проходило здѣсь 400 ти-рольскихъ колонистовъ, оставившихъ Циллерталь, съ женами и дѣтьми на пути въ Силезію, на мѣсто предназначенное имъ Прусскимъ Королемъ. Выходцы эти казались довольными перемѣною мѣстопробыванія тѣмъ болѣе, что назначенная имъ для жительства окрестность, весьма сходна съ тою, которую они оставили. Въ Тироли, они очень выгодно продали свои имуществы и приходять въ Силезію съ значительными денежными запасами. Австрійское Правительство по возможности старалось облегчить имъ проходъ. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 30-го Сентября.

Правительство занимается проектомъ закона, на счетъ учрежденія въ каждой департаментской столицѣ выставки искусственныхъ и мануфактурныхъ произведеній. Мѣстныя и городскія начальства, будутъ предлагать награды для производителей лучшихъ работъ. Последніе могутъ не только въ своемъ городѣ, но и въ каждомъ другомъ отдавать издѣлія свои на выставку.

— Гр. Гонфалоніери напечаталъ въ жур. *Temps* статью, въ которой увѣряетъ, что онъ вовсе необязывался не возвращаться изъ Америки въ Европу; въ подпискѣ, которую онъ далъ по сему предмету, сказано только, что въ случаѣ еслибъ возвратъ въ Европу попался въ руки Австрійскаго начальства, тотчасъ будетъ посаженъ въ Шпильбергъ.

— Министръ публичнаго воспитанія получивъ извѣстіе объ остановкѣ въ первоначальномъ обученіи въ департаментахъ прежней Бретаніи, опредѣлилъ, чтобы Генераль-Инспекторъ по учебной части отпраздновалъ въ эти департаменты для изслѣдованія причинъ этого зла и особенно, чтобы изыскать средства къ отвращенію сего. Это первый случай, что Генераль-Инспекторство обращаютъ къ первоначальному образованію.

— Маршалъ Клозель призвалъ въ судъ подлежащей инстанціи въ Алжирѣ съ обвиненіемъ на счетъ нанесенія безчестія, тѣхъ троихъ Кулуглевъ, которые подписали противу него прошеніе, а также Еврея Бенъ-Дюранда, котораго почитаетъ въ сношеніи съ ними.

— Одна изъ газетъ сообщаетъ извѣстіе, что Герцога Немурскій будетъ обрученъ съ 21-лѣтнею Принцессою Зондеригаузенскою, Шарлоттою Фридерикою Амаліею Албертиною, родственницею Владѣтелянаго Герцога.

— Посредствомъ купческаго корабля получено извѣстіе изъ Боны отъ 16-го ч. с. м. Экспедиціонное войско уже въ походѣ. Часть его находившаяся въ лагерѣ Медвецъ-Гамаръ, выступила вчера для занятія мѣста Расъ-эль-Акбаръ, что сегодня и исполнено. Еслибъ пунктъ этотъ защищаемъ былъ регулярнымъ войскомъ, не такъ удобно могъ бы быть

носіи Рządu Serbskiego przypisać należy.

— Dowiedziano się z prawdziwą radością, że Cesarz wydał zalecenie, aby dla ułatwienia żeglugi parowej na Dunaju, urządzono kosztem skarbu dwa mosty to jest: tutejszy i pod Steinem, w taki sposób, iżby statki parowe bez przeszkody przepływać mogły.

— Z powodu wilgotnej i zimnej pory czasu, jaką nam Wrzesień przyniósł, tegoroczne zbiory wina nie dobrego w całej Austrii nie obiecuje. W Węgrzech spodziewają się lepszego zbioru, ale w niektórych tylko okolicach.

Lwow, 30 Września.

Podług wiadomości, jakie tu mamy z Woznesienska, miał tamże Karol Lipiński ten wysoki zaszczyt, że grał w obec NATJAŚNIERSZEY CESARZOWEY i WIELKIEY KSIĘŻNY HELENY. Dnia zaś 18 b. m. wrócił do Odessy, gdzie kilka koncertów dać zamysła.

Praga, 18 Września.

Po załatwieniu potrzebnych przygotowań, na przyjęcie w Pradze członków piętnastego zgromadzenia Njemieckich badaczów natury i lekarzy, i gdy liczni zjechali się goście, pierwsze publiczne posiedzenie odbyło się dnia dzisiejszego o godz. 11 przed południem. Zakończono je ustanowieniem wydziałów, które Prezydentów i Sekretarzy swoich wybrały.

— Pan Lerch z Lerchenawy, tutejszy rzeźbiarz medalów, udarowany został od NATJAŚNIERSZEY CESARZA NIKOŁAJA (za wybitie medalu na pamiątkę bytności J. C. M. w Pradze 1835 r.), pięknym brylantowym pierścieniem. Zaszczytny dar ten, otrzymał P. Lerch przez ręce Wacława Hunki, któremu ten pierścień wraz z listem pisanym w Karolowarach (Karlsbad), przysłany był od Posła Rosyjskiego przy dworze Wiedeńskim, Pana Demetryusza Tatiszczewa.

Od granic Czeskich, 19 Września.

Zeszłego tygodnia przechodziło tędy 400 osadników Tyrolskich, którzy Zillertal opuścili, adając się z żonami i dziećmi do Szlązka, jako do mѣysca, które im Król Pruski przeznaczył. Ci wychodźcy zdawali się byż zadowoleni ze zmiany mѣysca pobytu, tѣm więcey, że dozwolona im na mieszkanię okolica, z położenia swego i podobieństwa, przypomina bardzo tѣ, którą opuścili. W Tyrolu przedali oni swe posiadłości bardzo korzystnie i ze znacznemi przybywają do Szlązka summami pieniężnemi. Rząd Austriacki starał się im ułatwić ile możności we wszystkiѣm ich wędrowkę. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 30 Września.

Rząd zajmuje się projektem do prawa, stanowiącego zaprowadzenie w każdej stolicy departamentowej, wystawy płodów, przemysłu i sztuki. Władze mѣyscowe i municypalne, będą stanowiły względem nagród dla wykonawców najlepszych robót. Ci ostatni, mogą nie tylko w swoim mѣscie, ale w każdѣm innym, płody swe na wystawę oddawać.

— Hrabia Gonfalonieri umieścił w dzienniku *Temps* artykuł, w którym zapewnia, że nie przyjął wcale obowiązku nie wracać z Ameryki do Europy; w deklaracji, którą w tym względie podpisał, jest tylko powiedziano: iż w razie, gdyby wróciwszy do Europy dostał się w ręce władz Austriackich, zostanie natychmiast w Spielbergu osadzony.

— Minister oświecenia publicznego na uczyniony mu rapport względem zatamowania oświecenia elementarnego w departamentach dawniejszej Bretainii, postanowił, ażeby Jeneralny Inspektor szkół udał się do tych departamentów, dla wyslędzenia przyczyn tego złego, a szczególniey dla obmyślenia środków ku zaradzeniu temu. Jest to pierwsze zdarzenie, że Jeneralna Inspekcyja szkół użyta jest do oświecenia elementarnego.

— Marszałek Clauzel zapozwał do sądu właściwej instancyi w Algierze, z zaskarżeniem o ohelgi tych trzech Kul-Oglusow, którzy przeciwko niemu petycją podpisali, tudzież żyda Ben-Durand, którego za będącego w porozumieniu z niemi uważa.

— Jedna z gazet ma wiedzieć, że Xiążę Némours zaślubi 21-lętnią Xiężniczkę Sondershausen, Karolinę Fryderykę Amelią Albertynę, krewną Panującego Xięcia.

— Przez okręt kupiecki otrzymano wiadomości z Bonu po d. 16 b. m. — Wojsko wyprawy już jest w pochodzie. Część jego znajdujaca się w obozie Medjez-Hamar, wyruszyła dnia wczorajszego dla zajęcia stanowiska Ras-el-Akbar, co też dopełniono dzisiaj. Gdyby ten punkt był broniony przez wojsko regularne, nie dałby się zdobyć bez znacznej bardzo straty. W Gu-

взять безъ значительной потери. Въ Гуэльмѣ открытъ заговоръ между Спагами одного эскадрона. Мы о-должены бдительности Полковника *Дювизье*, что за-держано 25 Спаговъ, именно въ то время, когда хо-тели они перейти къ неприятелю. Они тотчасъ обезо-ружены и отправлены въ Бону. Губернаторъ для примѣра нѣсколькихъ изъ нихъ велѣлъ разстрѣлять.

— Одна изъ Министерскихъ газетъ содержитъ: „По-становленіе на счетъ распушенія Палаты Депутатовъ, непременно будетъ объявлено 4 Октября. Общія вы-боры назначены на 4 Ноября. Списокъ новымъ Пе-рамъ содержитъ 40 именъ, между которыми вѣрно будутъ Гг. *Биньонъ, Юманъ, Мобурезъ, Ожье, Кера-три, Камилій Перьеръ, Шоненъ, Карль Дюпенъ*; Генералы *Дюроснель, Турле, Делеръ, Тибурцій Се-бастіани* и проч.

— Извѣстія о состояніи здоровья Герцогини *Ст. Ле* все болѣе и болѣе печальны; однако лѣкаря у-вѣряютъ, что еще нѣсколько мѣсяцевъ можно под-держатъ ея жизнь. Сынъ ея Принцъ *Людвигъ На-полеонъ* объявилъ, что по смерти матери непременно возвратится въ Америку.

1-го Октября.

Г. *Дюпенъ* послѣдній Президентъ Палаты Де-путатовъ прибылъ въ Парижъ. — Гг. *Гонфалоніери* отправился въ Брюссель. — Г. *Тьеръ* находится въ Валансе у Герцога *Таллейрана*.

— Въ Вердунѣ умерла пожилая уже дама, доволь-но богатая. Между завѣщаніями сдѣланными ею, есть одно въ 20,000 фр. тому, кто пѣшкомъ совершитъ путь въ Ст. Яго да Компостелла, столицу Гали-ціи въ Испаніи, для искупленія тамъ побѣды *Донъ-Карлосу*, если только надлежащимъ образомъ дока-зано будетъ этотъ подвигъ.

— По донесеніямъ *Messenger*, походъ экспедиціи въ Константинополь, прѣстановленъ Генераломъ *Дамрёмонъ* по случаю худой погоды. Неприятель сильно укрѣпилъ Константинополь, въ чемъ кажутся помогали ему Европейцы.

— Последняя телеграфическая депеша прерван-ная за темнотою оканчивается слѣдующими: „и о-свободилъ городъ на который уже наступали 8 дней.“

2-го Октября.

Утверждаютъ, что Правительство получило вче-ра изъ Тулона самыя неблагопріятныя извѣстія, по-коими представились нѣкоторые препятствія въ вы-ступленіи войска предназначеннаго для экспедиціи. Слышно, что неудовольствіе Арабовъ благопріятство-вавшихъ до сихъ поръ Французамъ, вообще начало обнаруживаться, а одинъ изъ начальниковъ ихъ буд-то перешелъ на сторону Константинопольскую. Хо-лодъ, извѣщая опасеніе, что холодныя и влажныя но-чи, значительно могутъ увеличить число больныхъ. По поводу сихъ депешъ, *Юсуфъ-Бекъ* тотчасъ ве-лѣно отправиться въ Алжиръ, чтобы онъ влияніемъ своимъ, внушалъ Арабамъ храбрость и довѣріе; кро-мѣ того въ Бону послано будетъ еще войско въ за-мѣну больныхъ.

— Жур. *la Presse* отличающійся съ нѣкотораго времени сильными упреками противу Г-на *Тьера*, третьяго дня напечаталъ статью въ началѣ коей у-вѣриетъ, что онъ не имѣетъ противу Г-на *Тьера* ни-какихъ личныхъ неудовольствій, но единственно за-щищаетъ Королевское достоинство. Въ одномъ мѣ-стѣ этой статьи говорить: „Г. *Тьеръ* кажется самымъ опаснымъ человекомъ для Франціи и Королевской власти, такъ какъ мы не отдаляемъ благосостоянія края отъ благополучія Короля. Г. *Тьеръ* готовъ у-влеченъ публичнымъ мнѣніемъ и Палатою Депута-товъ противу Королевской власти; онъ сказалъ бы Королю: „Государство мени принуждаетъ“, а наро-ду: „Король мнѣ воспрещаетъ“, и проч.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны отъ 28 Сентября, что оставшіеся въ Каталоніи два Наварскихъ бата-ліона, получили приказаніе немедленно поспѣшать къ войску при *Донъ-Карлосѣ*.

— Изъ Вера увѣдомляютъ, что Карлисты оса-дили эль Пердонъ, мѣсто лежащее на возвышенно-сти близъ пути изъ Пампелоны въ Пуенте-ла-Рейна. Генераль *Гарсія* вступилъ въ Капароза.

— Говорятъ, что Маршалъ *Жераръ* наименованъ будетъ Военнымъ Министромъ вмѣсто Генерала *Бер-нарда*, который отправится въ Африку; кажется для того, чтобы лично увѣриться, до какой степени мо-жетъ быть употреблена тамъ новая фортификаціон-ная система, которую онъ давно уже разсматрива-етъ, и которую какъ извѣстно употребилъ было съ большими выгодами въ Америкѣ. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 26-го Сентября.

Въ прошлую среду Королевъ въ замкѣ Винд-

ельмѣ открыто списекъ между Спагами одного шва-дрону. Виннѣмъ то езуности Пфкownika *Duvivier*, же уjęто 25 Спагівъ влѣснѣ в тей chwili, gdy chcieli przejść do nieprzyjaciela. Rozbrojono ich natychmiast i odesłano do Bony. Gubernator kilku z nich kazał rozstrzelać dla przykładu.

— Jedna z gazet ministeryalnych powiada: „Posta- nowienie względem rozwiązania Izby Deputowanych wywodzi niezawodnie w d. 4 Października. Wybory ogólne, są naznaczone na d. 4 Listopada. Lista nowych Parów obejmuje 40 nazwisk, między którymi znajdują się zapewne P. *Bignon, Humann, Mosbourg, Odier, Keratry, Kamil Perrier, Schonen, Karol Dupin*; Je- nerałowie *Durosnel, Tirlet, Delert, Tyburcyusz Se- bastiani* i w. i.

— Doniesienia o zdrowiu Xiężny *St. Leu*, są coraz więcej zasmucające; lekarze zapewniają atoli, że jeszcze przez kilka miesięcy może być przy życiu utrzyma- ną. Jej syn, Xiążę *Ludwik Napoleon*, oświadczył, że po śmierci matki, wróci niezawodnie do Ameryki.

Dnia 1-go Października.

Pan *Dupin*, ostatni Prezes Izby Deputowanych, przybył do Paryża. — Wyjechał Hrabia *Gonfalonier* do Bruxelli. — Pan *Thiers* znajduje się w Valençay, u Xięcia *Talleyranda*.

— W Verdun umarła nie młoda już dama, dosyć ma- jętna. Między zapisami przez nią zrobionemi, jest jeden wynoszący 20,000 frau. dla tego, kto odbędzie piesz- ko pielgrzymkę do San-Jago-da-Compostella, stolicy Ga- licyjskiej w Hiszpanii, dla uproszenia tam zwycięż- twa *Don Carlosowi*, byle dopełnienie swoje należycie udowodni.

— Podług dziennika *Messenger*, pochod wyprawy do Konstantyny, został przez Jenerała *Damrémont*, z powodu złej pory czasu wstrzymany. Nieprzyjaciel ob- warował bardzo mocno Konstantynę, w czém, zdaje się, byli mu pomocni Europejczycowie.

— Ostatnia depesza telegraficzna, przerwana dla cie- mności, kończy się temi słowy: „i oswobodził tenże już od dni ośmiu naciskany“

Dnia 2.

Zapewniają, że Rząd otrzymał dnia wczorayszego z Tulonu bardzo niepomyślne wiadomości, podług któ- rych, zaszyły niejaki przeszkody w wyruszeniu woy- ska, na wyprawę przeznaczonego. Słychać, że nienkon- tentowanie Arabów przychylnych dotąd Francuzom, zaczęło się objawiać powszechnie, a jeden nawet z ich naczelników, miał przejść na stronę Beja Konstanty- rze, z wyznaczeniem Jenerała *Damrémont* do ocala- liczbę chorych znacznie pomnożyć mogą. Z przyczyny tych depesz, kazano zaraz *Jussuf-Bejowi* pośpieszać do Algieru, ażeby wpływem swoim dodał Arabom od- wagi i ufności; prócz tego, będzie jeszcze posłane woy- sko do Bony dla zastąpienia chorych.

— Dziennik *La Presse*, odznaczający się od niejaki- go czasu mocnem na Pana *Thiers* powstawaniem, umie- ścił zawczora artykuł, na wstępie którego zapewnia, że niema przeciwko P. *Thiers* żadnych osobistych po- wodów, ale broni jedynie Królewskiej godności. W je- dnym z ustępów tego artykułu powiada: „Pan *Thiers* zdaje się nam najniebezpieczniejszym mężem dla Fran- cyi i władzy Królewskiej, bo my nie rozróżniamy po- myślności kraju od pomyslności Monarchy. P. *Thiers* pozwoliłby się kierować opinią publiczną i Izby De- putowanych przeciwko władzy Królewskiej; do Kró- la mówiłby: „Kray mnie przymusza;“ a do narodu: „Król mi wzbrania.“ etc.

— Piszą z Bajonny pod d. 28 Września, że obadwa w Katalonii zostawione bataliony Nawarskie, otrzy- mały rozkaz pośpieszać, jak najszybciej do woyska przy *Don Carlosie*.

— Z Vera donoszą, że Karoliści osadzili el Perdon, stanowisko panujące nad drogą z Pampelony do Puente- la-Reyna. Jenerał *Garcia* wkroczył do Caparosa.

— Mówią, że Marszałek *Gérard* będzie mianowany Ministrem wojny na mieyscu Jenerała *Bernard*, któ- ry pojedzie do Afryki; podobno dla tego, aby przeko- nać się naocznie, jak dalece da się tam zastosować no- wy system fortyfikacyyny, nad którym od dawna się zastanawia, a jak wiadomo, użył go był bardzo korzy- stnie w Ameryce. (G. C.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 26-go Września.

W przeszłą środę w zamku Windsor, prezento-

зоръ представленъ былъ Лордомъ *Пальмерстономъ* Неаполитанскій Посланникъ и въ тотъ же день Ея Величество давала аудіенцію Корол. Саксонскому Послу Барону *Герсдорфу*.

— Королева, по обыкновенію ѣздитъ верхомъ каждый день и дала замѣтить, что она намѣрена поощрять конную скачку. Въ Брейтонѣ сдѣланы приготовления къ принятію Ея Велич. Вчера посѣщала Ея Велич. въ сопровожденіи Герцогини *Кентской* вдовствующую Королеву, въ Бушъ-Паркъ.

— Парламентъ, какъ извѣстно, по тайному рѣшенію Совѣта бывшаго 15-го ч. с. м. соберется 15 Ноября, между тѣмъ слышно, что до свѣтокъ никакихъ важныхъ разсужденій не будетъ, но только для формы будутъ предложены дѣла нерѣшенные за смертію Короля. Это значить, что Министры намѣрены этимъ пригласительнымъ временемъ воспользоваться, чтобы увеличить число своихъ приверженцевъ между Англійскими членами Нижней Палаты.

— Не только въ Ирландіи, но и въ Англіи газеты Торіевъ уведомляютъ о распространеніи католицизма. Въ Кенделѣ одинъ духовный по имени *Бригсъ* называющій себя Лордомъ Епископомъ сѣвернаго округа, открылъ съ большою пышностію католическую церковь. Въ Гересфордѣ Шерифъ Графства заложилъ также церковь и Аббатъ Бойлѣ въ сопровожденіи духовенства шелъ по городу съ процессією, причемъ по приказанію Шерифа играла военная музыка

29-го Сентября.

Адмиралъ Сиръ Ф. *Майтландъ*, на кораблѣ *Веллеслей* отплываетъ въ Остъ-Индію.

— Оказалось, что нѣкоторыя сокровища принадлежащія умершему Адмиралу *Нельсону* находятся въ Ратушѣ Лондонскаго предмѣстія Сутваркъ. Подлинность ихъ призналъ одинъ старый матросъ, который былъ вмѣстѣ съ Нельсономъ въ 45 сраженій и 40 стычекъ. Они состоятъ изъ звѣзды Турецкаго ордена, пожалованнаго Адмиралу Султаномъ, изъ звѣзды Англійскаго ордена Бани, а также нѣсколькихъ другихъ, всѣхъ алмазныхъ. Сокровища эти, сохранены для безопасности въ Сутварнѣ, покойнымъ Алдерманомъ *Смитомъ*, душе прикащикомъ умершей Леди *Гамильтонъ*.

— Сегодня избранъ Алдерманъ *Ковенъ* Лордомъ-Меромъ, т. е. Президентомъ города Лондона на наступающій годъ.

— Въ Гибралтарѣ облегчены средства предосторожности противу холеры; корабли приходящіе изъ Испаніи, не болѣе какъ 7 дней будутъ выдерживать карантинъ.

— По извѣстіямъ изъ Истамбула отъ 30 пр. м. въ 20 выступилъ противу Терата, и даже получено извѣстіе, что онъ уже былъ въ Хорассанѣ. Три его дѣди, заключенные въ Ардебилѣ, о побѣгѣ коихъ уведомлено, будто скрылись въ Россійскіе предѣлы.

— *Globe* увѣряетъ, что донесенія изъ мануфактурныхъ округовъ очень благоприятны; заводы шелковыхъ и бумажныхъ издѣлій, такъ заняты, какъ уже давно не были.

— Съ Средиземнаго Моря будто получено здѣсь извѣстіе, что въ Кадиксѣ говорили, будто *Донъ Карлосъ* обязался уступить одной державѣ Мароккской портъ, какъ только вступитъ въ Мадридъ. По сему кажется это обстоятельство было причиною подкрѣпленія флотовъ Англійскаго и Французскаго въ Средиземномъ морѣ, однако трудно тому вѣрить, ибо это слухи, неимѣющія никакого основанія.

— Извѣстія изъ Буэносъ-Айреса простираются до 7 Іюля. Въ Чили произошла кровопролитная возмущенія и умерщвленъ Министръ *Порталесъ*, который какъ извѣстно былъ зачинщикомъ при вызовѣ на войну Перу, и успѣлъ склонить къ ней Буэносъ-Айресъ. Надѣялись, что смерть его произведетъ перемену въ политикѣ края Чили и доставитъ Перу миръ. *Игана* какъ преемникъ *Порталеса* расположенъ въ пользу мира. Тѣло умершаго отвезено въ столицу, гдѣ похоронено великолѣпно въ кафедральной церкви.

— По донесеніямъ изъ Ямайки отъ 12 ч. прош. м., тамъ жалуются на недостатокъ продовольствія по поводу господствовавшей тамъ засухи. Также будто тамъ открыли постыдный планъ продажи Негровъ, которыхъ уговаривали обманомъ къ побѣгу обещая помогать имъ въ приобрѣтеніи свободы, а между тѣмъ полагающихся на это, захватывали и продавали въ другія колоніи, именно на острова Кубу и Порторико. (G. C.)

— Изъ Португаліи получены важныя извѣстія; они доходятъ изъ Лиссабона до 26 Сентября и сообщаютъ, что 18 ч. при Ривевесъ произошло сраженіе между обѣими воюющими сторонами, въ которомъ Хартисты совершенно разбиты. (A.P.S.Z.)

вану былъ Крѣпостею черезъ Лорда *Palmerstona* Посла Неаполитанскій, а въ томъ же днѣу Кр. Моść давала аудіенцію Крѣпостею-Сакскому Послу, Барону *Gersdorff*.

— Крѣпостею, какъ звичайно, ежедневно выѣздила, и даѣла познать замиар, изъ жычы зачѣсать гонитвы конне. Въ Brighton uczyniono przygotowania na jej przyjęcie. Wczora Królowa w towarzystwie Xiężny *Kent* odwiedziła Królową wdowę w Parku Bushy.

— Parlament, chociaż, jak wiadomo, stosownie do postanowienia Rady Tayney na dniu 15 ter. m., rzeczywiście się zgromadzi d. 15 Listopada, tymczasem zapewniają, że przed Bożem Narodzeniem nie nastąpią żadne ważne układy, lecz, że tylko przy śmierci Króla pozostałe nieukończonymi sprawy pro forma znów będą wniesione. Widać z tego, że Ministrowie mają zamiar, czas ten przygotowań obrócić na usiłowanie w powiększeniu liczby swoich stronników pomiędzy Angielskimi Członkami Izby Niższej.

— Dzienniki Torysowskie utyskują mocno na szerzenie się katolicyzmu, nie tylko w Irlandyi, ale nawet w samej Anglii. W Kendal otworzył nie dawno pewien Xiadz nazwiskiem Briggs, mianujący się *Biskupem okręgu północnego*, kościół z wielką okazałością, a w Heresford, tamczyny Szeryf położył, kamień węgielny do budowy katolickiego kościoła, przy czym Xiadz *Boyle* z duchowieństwem odbywał w ornacie processyą przez miasto, a muzyka milicyi grała śpiewy kościelne.

Dnia 29.

Admirał Sir F. *Maitland*, popłynął na okręcie *Wellesley* do Indyi Wschodnich.

— Pokazało się, że niektóre klejnoty, należące do zmarłego Admirała Lorda *Nelson*, znajdując się w Ratuszu Londyńskiego przedmieścia Southwark. Ich tożsamość przyznał pewien stary maytek, który był razem z *Nelsonem* w 45 bitwach i 40 potyczkach. Składają się z gwiazdy orderu Turckiego, danego Admirałowi przez Sułtana, z gwiazdy orderu Angielskiego Bath, oraz kilku innych, wszystkich brylantowych. Te klejnoty złożył dla bezpieczeństwa w Southwark, nieboszczyk Alderman *Smith*, jako mandator i executor testamentu zmarłej Lady *Hamilton*.

— Dnia dzisiejszego obrany został alderman czyli ławnik *Cowan*, Lordem-Majorem, to jest: Prezydentem miasta Londynu na rok następny.

— W Gibraltarze złączono środki ostrożności przeciwko cholерze; okręty przybywające ze Włoch, już nie dłużej nad dni 7 odbywać mają kwarantannę.

— Według wiadomości ze Stambułu, udzielonych podług *Morning Herald*, wyruszył Szach Perski, nie dnia 26, ale 23 Lipca przeciw Herat, miano nawet wiadomość, że był już w Chorassan. Trzej jego stryjowie, więzieni w Arbedil, o ucieczkę których doniesiono, mieli się schronić w granice Rosyi.

— *Globe* zapewnia, że doniesienia z obwodów rękodzielniczych są bardzo pomyślne: fabryki wyrobów jedwabnych i bawełnianych, są tak zatrudnione, jak już od dawna nie były.

— Z morza Śródziemnego miano tu otrzymać wiadomość, że w Kadyxie mówiono, jakoby *Don Carlos* obowiązał się ustąpić pewnemu mocarstwu port Mahon, jak tylko wejdzie do Madrytu. Ta to podobno okoliczność miała być przyczyną wzmocnienia floty angielskiej i francuskiej na morzu Śródziemnym, czemu jednak trudno dać wiarę: gdyż są to pogłoski żadnej pewnej podstawy nie mające.

— Doniesienia z Buenos-Ayres, dochodzą do dnia 7 Lipca. W Chili zaszły krwawe zaburzenia, zakończone zamordowaniem Ministra *Portales*, który, jak wiadomo, był sprawcą wypowiedzenia wojny przeciwko Peru i miał nakłonić do niej Buenos-Ayres. Spodziewano się, że śmierć jego zrzuci zmianę w polityce kraju Chili i pokoy na Peru sprowadzi. *Igana*, jako następcę *Portalesa*, jest za pokojem. Ciało zamordowanego odwieziono do stolicy, gdzie z okazałością pochowane zostało w kościele katedralnym.

— Według doniesień z Jamaiki, daty 12 z. m. użalają się tam na niedostatek żywności z powodu suszy, jaka panowała. Miano tam także odkryć niegodziwy plan przedawania Negrów, których namawiano podstępnie do ucieczki, z obietnicą pomagania im w odzyskaniu wolności, a tymczasem chwymano zawierających i przedawano do innych osad, a mianowicie na wyspy Cuba i Portorico. (G. C.)

— Z Portugalii ważne otrzymano wiadomości; dochodzą one z Lisbony do 26 Września i donoszą, że d. 18-go pod Ruivães zaszła bitwa między dwiema walczącymi stronami, w której Chartysci całkiem pobici zostali. (A.P.S.Z.)

Г Е Р М А Н И Я.

Дрезденъ, 30-го Сентября.

Изъ Теплица отъ 28 Сентября пишутъ: Вчера по полудни въ 4 часа здѣсь случилось печальное происшествіе. Когда Графиня Ванда *Шоазель Гуффье* урожденная Несіоловская, желала прогуляться верхомъ, конь бросился изъ дома вмѣстѣ съ нею, проскакалъ чрезъ городъ и по шоссе до Крадуба, на полчаса пути отсюда; тамъ сбросилъ Графиню и оставилъ мертвою на мѣстѣ. (A.P.S.Z.)

Б Е Л Г И Я.

Брюссель, 22-го Сентября.

Король и Королева возвратились вчера изъ Англіи въ замокъ Лекенъ.

— Папскій Вице Статсъ-Секретарь Монсиньоръ *Капаццини*, котораго здѣсь ежедневно ожидали, получивъ письмо въ Кельнъ, возвратился изъ своего путешествія въ Римъ. Говорятъ, что проѣздомъ чрезъ Вѣну, Дрезденъ и Берлинъ въ Кельнъ, онъ занимался особенно дѣлами Католической церкви въ протестантскихъ нѣмецкихъ краяхъ, къ чему былъ уполномоченъ Папою. Кажется по сему чтобы познакомиться ближе Папскую столицу съ отношеніями Католической церкви въ Сѣверной Германіи, къ чему оказались недостаточными или неспособными Нунціатуры въ Вѣнѣ и Мюнхенѣ, предложеніе Г-на *Капаццини* тѣмъ болѣе было бы кетати, что въ Римѣ до сихъ поръ не имѣютъ истиннаго понятія, ни о философской ни о богословской словесности въ Германіи, что безъ сомнѣнія было поводомъ къ строгому сужденію о сочиненіяхъ Д-ра *Гермеса*, а такой судъ къ сильному волненію умовъ въ Вестфаліи и въ Рейнскихъ провинціяхъ. Представленія по сему дѣлу и объясненіе сдѣланныя Риму Г-мъ *Капаццини*, произвели тамъ столь благопріятный эффектъ, что многіе Римскіе Богословы, съ лучшей теперь точки, смотря на мнѣніи Г-на *Гермеса*. (G.C.)

И Т А Л І Я.

Римъ, 21-го Сентября.

Неаполь не только противу здѣшней области, но также противу Франціи Сардиніи и Тосканіи, хочетъ возобновить запрещеніе сообщенія съ сушею и съ моремъ, на всею его пространствъ. Отъ Папскаго Правительства, учреждены теперь подвижныя драгунскія колонны, которыя проходить край и принуждаютъ по сей сторонѣ окрестности повиноваться изданнымъ распоряженіямъ, и отпирать ворота для свободнаго прохода дорогъ. Они уже многихъ упорныхъ взяли подъ арестъ. — Жители Фолино и Сполето, которые живутъ въ страхѣ и печали, что холера можетъ перейти изъ Терни, были кромѣ того поражены землетрясеніемъ, которое повторилось въ семи ударахъ, къ счастью безъ значительныхъ поврежденій. (A.P.S.Z.)

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 23-го Сентября.

Работы для укрѣпленія столицы, чтобы обезпечить оную отъ нападенія, производятся поспѣшно.

— Послѣдніе бюлетени Генераловъ *Эспартеро* и *Ораа* очень благопріятны; не подлежитъ уже сомнѣнію, что войско *Донъ Карлоса*, при которомъ онъ самъ находится, совершенно отступило. Дорога изъ Гуадалаксары въ Калатаюдъ, наполнена Карлистскими отрядами, которые лишаясь своихъ офицеровъ слѣдуютъ безъ всякаго порядка, никого не слушаются и о томъ только думаютъ, чтобы уйти отъ преслѣдующаго ихъ войска Королевы. Национальная гвардія изъ окрестностей принадлежащихъ къ округу столицы, ежедневно приводитъ новыхъ въ нее плѣнныхъ. Изъ всѣхъ полученныхъ донесеній явствуетъ, что *Донъ Карлосъ* не перестаетъ отступать; можетъ быть, что хочетъ занять и удержать пунктъ у подножія горъ Алкарія.

— Для подкрѣпленія Генерала *Лоренцо*, которому велѣно прикрывать Кастилію и отнять Валладолідъ у Карлистовъ, Генераль *Каронделетъ* получилъ приказаніе, чтобы свои движенія совершалъ въ согласіи съ Генераломъ *Лоренцо*. Между тѣмъ извѣстно, что *Каронделетъ* уже отобралъ Валладолідъ.

— Генераль *Ораа* столь успѣшно направилъ свои оборотами, что принудилъ Карлистскихъ начальниковъ *Кабреру* и *Форкаделла*, перейти на другую сторону Тага. Кажется, что они будутъ стараться перейти въ Валенцію, чѣмъ бы опять сдѣлалось хуже состояніе этой уже успокоенной провинціи. Изъ депеши полученной правительствомъ отъ Генерала *Ораа*, писанной изъ Гуэрте отъ 21 Сентября, видно, что Карлисты подъ начальствомъ *Кабреры*, *Санса*, *Яваля*, *Форкаделла* и другихъ, избѣгая разорѣнія, какимъ угрожаетъ имъ этотъ Генераль, при отступленіи своемъ разсыпались по разнымъ сторонамъ,

Н І Е М Ц У.

Дрезно, 30-го Сентября.

Доносъ изъ Сіепліо подъ д. 28-го Сентября: Вечера по полудни о godzinie 4, zdarzył się tu zasmucający przypadek. W chwili, kiedy bawiąca tu Hrabina Wanda *Choiseul-Gouffier*, z domu Hrabianka Niesiołowska, chciała przejechać się konno na spacer, rozbiegł się koń, na którym siedziała, zaraz z miejsca, pędząc przez miasto i po szosie aż pod Kradub, o pół godziny drogi ztąd, gdzie spadła z niego i na miejscu żyć przestała. (A.P.S.Z.)

Б Е Л Г И Я.

Bruxella, 22-го Сентября.

Król i Królowa, powrócili dnia wczorajszego z Anglii do zamku Laeken.

— Papieżki Podsekretarz Stanu Monsignore *Capaccini*, który tu był codziennie spodziewany, otrzymawszy listy, które doszły go w Kolonii, wrócił ze swej drogi do Rzymu. Mówią, że jadąc przez Wiedeń, Drezno i Berlin do Kolonii, zajmował się szczególniej sprawą Kościoła Katolickiego w protestanckich krajach Niemieckich, do czego miał upoważnienie od Papieża. Zdaje się, iż w celu bliższego obeznania Stolicy Apostolskiej z stosunkami Kościoła Katolickiego w Niemczech północnych, do czego Nuncjatury w Wiedniu i Monachium okazały się niedostatecznymi albo niesposobnymi, propozycja Pana *Capaccini* byłaby tѣmъ więcey na swoimъ miejscu, że dotąd nie mają w Rzymie należytego wyobrażenia, ani o filozoficznej, ani o teologicznej literaturze w Niemczech, co było bez wątpienia powodem do surowego sądu o pismach Doktora *Hermesa*, a sąd taki, do mocnego oburzenia umysłów w Westfalii i krajach Nadrenskich. Przedstawienia w tej mierze i wyjaśnienia, udzielone Rzymowi przez P. *Capaccini*, sprawiły tam tak pomyślne wrażenie, że wielu teologów rzymskich z właściwszego teraz stanowiska zdania Pana *Hermesa* oceniają. (G.C.)

В Ъ О С Н У.

Рымъ, 21-го Сентября.

Неаполь не только противу тудеящего Паństwa, lecz także przeciwko Francji, Sardynii i Toskanii, chce odnowić zamknięcie granic od lądu i morza w całej rozciągłości. Rząd Papieżki urządził teraz ruchome kolumny dragonów, które przejeżdżają kraj i przmuszają okolice z tej strony do poddania się ustanowionym rozporządzeniom i do nieczynienia oporu względnie wolnego przejazdu gościńców. Wielu już uporczywych aresztowano i tu przyprowadzono — Mieszkańcy Foligno i Spolitto, którzy zostają w bojaźni i smutku, iż cholera może przeysć z Terni, byli do tego nawiedzeni trzęsieniem ziemi, które się powtórzyło w siedmiu wstrząśnieniach. lecz szczęściem żadnych szkód nie zrządziło. (A.P.S.Z.)

И С П А Н І Я.

Мадридъ, дня 23-го Сентября.

Роботы окоło обварованія столицы, абы ją od nie spodziewаного ubezpieczyć napadu, idą z poспіechem.

— Ostatnie biuletyny Jeneratów *Espartero* i *Oraa*, są bardzo pomyślne; nie ulega już żadney wątpliwości, że woysko *Don Carlosa* przy którym się on sam znajduje, jest w zupełnym odwrocie. Gościńiec z Guadaluaxara do Calatayud, jest zapełniony oddziałami Karolistów, które, będącъ pozabawione oficerów, idą bez porządku, nikogo słuchać nie chcą, i o tѣmъ tylko myślą, jakby uysć przedъ pogonią ścigającego ichъ woyska Królowey. Gwardya narodowa z okolic należących do okręgu stolicy, przyprowadza codziennie nowych do niej jeńców. Ze wszystkich, jakie otrzymano doniesień, okazuje się, że *Don Carlos* nie przestaje się cofać; byдъ może, iż zechce zająć i utrzymać stanowisko u podnoża gór Alcaría.

— Dla wzmoцnienia Jenerała *Lorenzo*, któremu polecono zasłaniać Kastylię i odebrać Valladolid Karolistom, dostał rozkazъ Jenerała *Carondelet*, абы obróty swoje w porozumieniu z Jenerałem *Lorenzo* odbywał. Wiadomo tymczasem, że *Carondelet* już odzyskał Valladolid.

— Jenerała *Oraa* umiałъ takъ pomyślnie kierować obrótami swemi, że zmusił Karolistowskichъ dowódcówъ *Cabrera* i *Forcadella* do przeyscia na drugą stronę Тагу. Zdaje się, iż zechcą dostać się do Walencyi, coby znówu stanъ tej, jużъ uspokojoney провинцы, pogorszyło. Z depeszy nadesłaney Rządowi od Jenerała *Oraa*, a datowanej w Huerte d. 21-го Сентября, widzieć się daje, że Karoliści, pod dowództwemъ *Cabrera*, *Sanza*, *Iavala*, *Forcadella* i innych, unikającъ zniszczenia, jakimъ zagraża imъ tenъ Jenerała, w odwrocie swoimъ rozpięzchnęli się na różne strony, co ichъ śoiganie utrudnia. To skłoniło Jenerała *Oraa*, iż, nie przestającъ ani

что затрудняет преследованіе ихъ. Это принудило Генерала *Ораа* немедля ни минуты гнаться за ними; кроме того онъ далъ приказаніе всѣмъ окружающимъ командирамъ, чтобы собрали свои гарнизоны, нигдѣ непріятелю не давали отдыха; это лучший способъ искоренить его. — Нѣсколько прежде т. е. 19 Сентября, *Ораа* уведомляетъ также изъ Саседона, что вступивъ въ мѣстечко Буэндія, которое было изъявило себя въ пользу *Донъ Карлоса*, когда онъ не дошелъ къ Мадриду, тотчасъ наложилъ значительную на него подать, кроме того заложниками взялъ 27 значительныхъ жителей, а одного изъ главныхъ зачинщиковъ велѣлъ тотчасъ расстрѣлять.

— Здѣшній Муниципалитетъ пригласилъ жителей столицы, принести въ продолженіе трехъ дней къ Алкадамъ своего округа, по 8 реаловъ (3 зл. 6 гр.) въ родѣ складки нажалованье для войска. Кто хочетъ и болѣе можетъ дать. Въ собраніи военной подати опредѣленной прежде Кортесами, Правительство теперь принимаетъ самыя строжайшія мѣры. Кто не уплатитъ въ срокъ, отправляется въ тюрьму. Это средство было успешно. Войско получило уже значительную часть недоимочнаго жалованья. (G. C.)

Сарагосса, 21-го Сентября.

Здѣсь рассказываютъ, что *Донъ Карлосъ* назначилъ своею резиденціею Аранжуецъ и оттуда посылаетъ депеши къ дружественнымъ державамъ.

— Полковникъ *де Ласи* проѣхалъ здѣсь съ тайнымъ порученіемъ отъ Англійскаго Правительства. Говорятъ, что онъ приметъ команду надъ сухопутными Англійскими силами въ Барселонѣ (?) Слышно, что Англія беретса помирить полуостровъ. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 15-го Сентября.

Султанъ украсилъ орденомъ заслуги, Австрійскаго Интервунція, пожаловавъ ему высшую степень сего ордена съ алмазами. Нисней степени украсенія получили, Секретарь Посольства Г. Эдуардъ ф. Клецль и первой переводчикъ нунціатуры Г. ф. Адельбургъ.

— Капитанъ Паши отозванъ со всѣмъ флотомъ. — Австрійскій Адмиралъ *Дандоло*, находится теперь въ Смирнѣ но незадолго прибудетъ сюда, чтобы сопровождать Герцога *Юанна* въ Азіи. Помянутого Эрцъ-Герцога не далѣе какъ чрезъ 10 дней, ожидаютъ въ Истамбуль. Въ Севастополь посланъ нанятый Австрійскій пароходъ *Князь Меттернихъ* за *Ахмедомъ Фети* Пашею 6. здѣшняго Посланника въ Вѣнѣ.

— Удаленіе *Пертевъ* Паши, одного изъ первыхъ любимцевъ Султана, а также его брата бывшаго Директоромъ арсенала, произвело здѣсь общее впечатлѣніе; обоимъ Султанъ приговорилъ къ изгнанію въ Адрианополь. Говорятъ, что Сераскиръ, открылъ нѣкоторые происки *Пертева* по договорамъ съ Вице-Королемъ, о чемъ убѣжденный Султанъ, согласился напоследокъ отрѣшить *Пертева* отъ публичныхъ дѣлъ. Теперь опять къ должности и достоинству возвращенъ *Акифъ-Эфенді*; этотъ человекъ не только предусмотрителенъ но также и опытенъ въ дѣлахъ.

— Болѣе 4-хъ недѣль продолжается здѣсь чрезвычайный жаръ, тѣмъ однако благотворный, что много уменьшилъ моровую язву, но къ сожалѣнію, угрожаетъ намъ неменѣе большее бѣдствіе т. е. холера.

— По донесеніямъ изъ Тегерана, всѣ Англійскіе офицеры состоящіе въ службѣ Персидскаго Шаха, подали въ отставку, объявивъ, что немогутъ участвовать въ войнѣ противу Князя края Гератъ, неходящаго нѣсколько лѣтъ вѣрнымъ приверженцемъ Англіи. (G. C.)

Во многихъ уѣздахъ Виленской Губерніи на вспаханныхъ поляхъ появились черви; но гораздо въ меньшемъ количествѣ противъ прошлаго года. Для истребленія сихъ насѣкомыхъ, нѣкоторые помѣщики Завилейскаго уѣзда предпринимали слѣдующія средства: одни кропили озимые посѣвы скипидаромъ и извѣстью, и устилали засѣянные поля багуномъ; другіе, приступая къ посѣву, окуривали предварительно землю торфомъ; иные варили черемховую кору въ половинномъ количествѣ съ багуномъ и четвертою долею курительнаго табака, и мочили симъ рожь за день до посѣва; на другой день повторяли тоже самое, послѣ чего совершенно уже мокрую засѣвали. Всѣ таковыя предпріятыя мѣры, много содѣйствовали къ охраненію озимыхъ посѣвовъ отъ червей, и засѣянная такимъ образомъ на поляхъ рожь, осталась невредимою отъ сихъ насѣкомыхъ, въ особенности тамъ, гдѣ употребляли послѣднее средство, между тѣмъ, какъ смежныя поля потерпѣли. Сей способъ удачно испытанъ Дворяниномъ *Лабецкимъ*.

О семъ объявляется во всеобщее свѣдѣніе.

ВИДѢНА. Типографъ А. Мардиновскаго. Печатать дозволяется. Октября 8 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Борова*скій.

на chwilę pogoni, wydał prócz tego rozkazy do wszystkich dowódców obwodowych, ażeby, pościągawszy załogi swoje, nigdzie nieprzyjacielowi spoczynku nie pozwalali, gdyż to jest najlepszy sposób jego wytopienia. — Z Sacedon donosił także *Oraa*, nieco pierwiej to jest: d. 19 Września, iż wszedłszy do miasteczka Buendia, które się było oświadczyło za *Don Carlosem*, gdy ten pod Madryt podstąpił, nałożył zaraz na nie znaczną kontrybucyą, i prócz tego, zatrzymał na zakładników 27 najznakomitszych mieszkanców; jednego z głównych sprawców kazał natychmiast rozstrzelać. (G. C.)

— Tutejsza municypalność wezwwała mieszkańców stolicy do złożenia najdalej w ciągu trzech dni, ułkadów swojego okręgu, po 8 realów (3 zł. 6 gr.) sposobem składki na żołąd dla wojska. Kto chce, może i więcej ofiarować. — W wybieraniu podatku wojennego, dawniej już przez Kortezy ustanowionego, postępuje teraz Rząd z całą sprężystością. Kto nie płaci w należytym terminie, bywa odesłany do więzienia. Ten środek skutkował; wojsko otrzymało znaczną już część zaległego żołądu. (G. C.)

Saragossa, 21 Września.

Mówią, że *Don Carlos* obrat rezydencyą swoją w Aranjez, i ztamtąd wysyła depesze do mocarstw przyjaźnych.

— Przejeżdżał tędy Półkownik *Łacy*, mający tajne polecenia od Rządu Angielskiego. Mówią, iż ma objąć w Barcellonie dowództwo Angielskich wojsk lądowych (?). Biega pogłoska, że Anglia chce wziąć na siebie uspokojenie Półwyspu. (A.P.S.Z.)

ТУРСЬЯ.

Konstantynopol, d. 15 Września.

Sultan ozdobił orderem *Zasługi Internuncjusza* Austriackiego, któremu udzielił najwyższego stopnia ozdoby tegoż orderu w brylantach. Niższego stopnia ozdoby, otrzymali Sekretarz legacji Pan Edward v. Klezl i pierwszy tłumacz nuncjatury v. Adelburg.

— Kapudan Basza jest odwołany z całą flotą swoją. — Admirał Austriacki *Dandolo*, bawi teraz w Smirnie, ale przybędzie tu niebawnie dla towarzyszenia Arcy-Xięciu *Janowi* do Athen. Rzeczony Arcy-Xiąże spodziewany jest w Stambule najdalej za dni 10. Do Sewastopolu posłano najęty austriacki statek parowy *Xiąże Metternich*, po *Achmeta Fety* Baszę, b. Posła naszego w Wiedniu.

— Oddalenie *Pertew*-Baszy, jednego z pierwszych polubieńców Sultana, tudzież brata jego, który był dyrektorem arsenału, sprawiło tu powszechne wrażenie; obudwóch skazał Sultan do Adryanopola na wygnanie. Mówią, że Seraskier wykrył niektóre intryki *Pertewa*, co do układów z Vice-Królem Egiptu, o czém przekonany Sultan, skłonił się nareszcie do usunięcia *Pertewa* od spraw publicznych. Teraz wraca znowu do czynności i do zaszczytów *Akif-Effendi*. Jest to człowiek nie tylko przeczorny, ale i w czynnościach swoich bardzo zręczny.

— Więcej jak od 4-oh tygodni dokucza nam upał nieznośny, w tém jednak dobroczynny, że przyczynił się najwięcej do znacznego zmniejszenia zarazy morowej, ale niestety, w miejscu jej straszą nas niemniej groźną plagą to jest: cholera.

— Podług doniesień z Teheranu, wszyscy oficerowie angielscy, zostający w służbie Szacha Perskiego, podali się do dymissyi, oświadczaając, iż nie mogą należeć do wojny przeciwko Xięciu krainy Herat, będącemu od lat wielu wiernym sprzymierzeńcem Anglii. (G. C.)

W różnych powiatach Gubernii Wileńskiej, na zasianych polach okazały się robaki; lecz w nierównie mniejszej, jak w roku zeszłym ilości. Dla zniszczenia tych owadów, niektórzy obywatele Zawileyskiego powiatu przedsiębrali następujące środki: jedni skrapiali ozime zasiewy olejkiem terpentynowym i wapnem, i uścielali zasiane pola bahunem; drudzy, przed zasianiem okurzali naprzód ziemię torfem; inni warzyli czerechową korę po połowie z bahunem i czwartą częścią tytoniu, i tѣm żyto zmaczali dniem przed zasiewem; na drugi dzień powtarzali toż samo: po czém zupełnie już mokre zasiewali. Wszystkich tych sposobów użycie, wiele się przyczyniło do ocalenia ozimych zasiewów od robaków, i zasiane tym sposobem na polach żyto, zostało nieuszkodzonem od tych owadów, szczególniej tam, gdzie ostatniego z nich używano, gdy tymczasem, przyległe pola ucierpiały. Sposób ten korzystnie doświadczony przez Dworzanina *Łabeckiego*.

O czém ogłasza się dla powszechnej wiadomości.